PATVIRTINTA
Vilniaus ,,Žaros” gimnazijos direktoriaus
2026-08-26 įsakymu Nr. V-154

VILNIAUS „ŽAROS“ GIMNAZIJOS DIRBTINIO INTELEKTO (DI) NAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus „Žaros“ gimnazijos dirbtinio intelekto (toliau – DI) naudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato DI priemonių naudojimo Vilniaus „Žaros“ gimnazijoje (toliau – Gimnazija) principus, sąlygas ir reikalavimus, DI naudojimo ugdymo procese ir darbuotojų veikloje tvarką, akademinio sąžiningumo, duomenų apsaugos, atsakomybės ir priežiūros nuostatas.

2. Aprašo tikslas – sudaryti sąlygas saugiai, etiškai, atsakingai ir prasmingai naudoti DI priemones, pasinaudojant jų teikiamomis galimybėmis ugdymo kokybei ir darbo efektyvumui gerinti, kartu užtikrinant žmogaus atsakomybę, akademinį sąžiningumą, asmens duomenų apsaugą ir kritinį mąstymą.

3. Aprašas taikomas Gimnazijos mokiniams, mokytojams, švietimo pagalbos specialistams, administracijos ir kitiems darbuotojams.

4. DI Gimnazijoje naudojamas kaip pagalbinė, o ne pagrindinė ugdymo ir darbo priemonė. DI naudojimas negali pakeisti mokinio savarankiško mokymosi ir mąstymo, mokytojo profesinio sprendimo ar darbuotojo atsakomybės.

5. Naudojant DI vadovaujamasi galiojančiais Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų apsaugą, autorių teises ir DI naudojimą, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos bei Nacionalinės švietimo agentūros rekomendacijomis ir šiuo Aprašu.

6. Apraše DI priemone laikoma skaitmeninė sistema ar programa, kuri, naudodama dirbtinio intelekto technologijas, gali generuoti, analizuoti, keisti ar apibendrinti tekstą, vaizdą, garsą, programinį kodą, duomenis ar kitą turinį.

II SKYRIUS
DI NAUDOJIMO PRINCIPAI

7. Gimnazijoje DI naudojamas vadovaujantis šiais principais:

7.1. žmogaus atsakomybės – galutinį sprendimą priima ir už DI padedant sukurtą rezultatą atsako žmogus;

7.2. tikslingumo – DI naudojamas tada, kai jo taikymas turi aiškią ugdomąją, kūrybinę, profesinę ar administracinę pridėtinę vertę;

7.3. skaidrumo – reikšmingas DI naudojimas atliekant mokymosi ar profesines užduotis turi būti nurodomas;

7.4. akademinio sąžiningumo – DI negali būti naudojamas siekiant DI sukurtą turinį pateikti kaip savarankiškai atliktą darbą, kai vertinamos paties mokinio žinios ir gebėjimai;

7.5. kritinio vertinimo – DI pateikta informacija turi būti vertinama kritiškai, o svarbūs faktai, skaičiavimai, citatos ir šaltiniai patikrinami;

7.6. saugumo ir privatumo – naudojant DI saugomi asmens duomenys, konfidenciali ir kita nevieša informacija;

7.7. lygiateisiškumo – DI naudojimas neturi sudaryti nepagrįsto pranašumo atskiriems mokiniams ar riboti kitų mokinių galimybių.

III SKYRIUS
DI NAUDOJIMAS UGDYMO PROCESE

8. Mokytojas, atsižvelgdamas į mokomojo dalyko tikslus, mokinių amžių, užduoties pobūdį ir vertinamus gebėjimus, nustato, ar konkrečiai užduočiai DI naudoti leidžiama.

9. Mokytojas, skirdamas užduotį, gali nustatyti vieną iš trijų DI naudojimo lygių:

9.1. DI naudoti leidžiama – mokinys gali naudoti DI informacijai analizuoti, idėjoms generuoti, mokymosi medžiagai aiškintis, tekstui tobulinti, programavimo, kūrybinėms ar kitoms mokytojo nustatytoms veikloms;

9.2. DI naudojimas ribojamas – mokytojas nurodo, kokioms konkrečioms užduoties dalims ir kokiu būdu DI gali būti naudojamas;

9.3. DI naudoti neleidžiama – užduotis turi būti atlikta savarankiškai, be DI pagalbos.

10. Jeigu mokytojas nenurodė DI naudojimo sąlygų, mokinys, norėdamas naudoti DI vertinamai užduočiai atlikti, turi suderinti jo naudojimą su mokytoju.

11. Atliekant kontrolinius, savarankiškus, diagnostinius ir kitus darbus, kuriais tikrinamos individualios mokinio žinios ir gebėjimai, DI naudoti draudžiama, išskyrus atvejus, kai mokytojas aiškiai nustato kitaip.

12. Mokytojas turi teisę nustatyti papildomas DI naudojimo sąlygas, atsižvelgdamas į dalyko ir konkrečios užduoties specifiką.

IV SKYRIUS
MOKINIO TEISĖS IR PAREIGOS

13. Mokinys turi teisę:

13.1. naudoti Gimnazijos leidžiamas DI priemones mokymosi tikslais, laikydamasis šio Aprašo ir mokytojo nurodymų;

13.2. gauti aiškią informaciją, kada ir kokia apimtimi atliekant užduotį galima naudoti DI;

13.3. konsultuotis su mokytoju dėl tinkamo ir etiško DI naudojimo.

14. Mokinys, naudodamas DI, privalo:

14.1. laikytis mokytojo nustatytų DI naudojimo sąlygų;

14.2. kritiškai įvertinti DI sugeneruotą informaciją;

14.3. patikrinti svarbius faktus, šaltinius ir kitą informaciją;

14.4. gebėti paaiškinti savo pateikto darbo turinį ir atlikimo procesą;

14.5. nurodyti reikšmingą DI naudojimą, kai DI buvo pasitelktas rengiant pateikiamą darbą;

14.6. saugoti savo ir kitų asmenų duomenis;

14.7. neprisiimti DI sukurto turinio autorystės, kai tai pažeidžia akademinio sąžiningumo principus.

V SKYRIUS
DI NAUDOJIMO NURODYMAS MOKINIO DARBE

15. Kai DI buvo reikšmingai naudojamas atliekant vertinamą darbą, mokinys darbo pabaigoje nurodo:

15.1. naudotą DI priemonę;

15.2. kokiu tikslu ji buvo naudojama;

15.3. kokią darbo dalį mokinys atliko savarankiškai.

16. DI naudojimas gali būti nurodomas, pavyzdžiui: „Rengdamas darbą naudojau [DI priemonės pavadinimas] idėjoms generuoti ir darbo struktūrai sudaryti. Galutinį tekstą parengiau ir informaciją patikrinau savarankiškai.“

17. Jeigu DI sugeneruotas vaizdas, tekstas, garsas, vaizdo įrašas ar kitas turinys tiesiogiai įtraukiamas į darbą, turi būti aiškiai nurodyta, kad jis sukurtas arba iš esmės pakeistas naudojant DI.

VI SKYRIUS
AKADEMINIS SĄŽININGUMAS IR MOKINIŲ DARBŲ VERTINIMAS

18. DI naudojimas savaime nelaikomas akademinio sąžiningumo pažeidimu, jeigu jis naudojamas laikantis šio Aprašo ir mokytojo nustatytų sąlygų.

19. Akademinio sąžiningumo pažeidimu laikoma, kai mokinys:

19.1. naudoja DI, kai mokytojas aiškiai nurodė jo nenaudoti;

19.2. DI sugeneruotą darbą ar esminę jo dalį pateikia kaip savarankiškai sukurtą;

19.3. nuslepia DI naudojimą, kai jį buvo privaloma nurodyti;

19.4. DI naudoja siekdamas nesąžiningai atlikti kontrolinį, savarankišką ar kitą vertinamą darbą.

20. Kilus pagrįstų abejonių dėl darbo savarankiškumo, mokytojas turi teisę paprašyti mokinio paaiškinti darbo turinį ir rengimo eigą, pateikti naudotus šaltinius ar tarpinius darbo variantus, atlikti analogišką užduotį ar jos dalį arba savo žinias ir gebėjimus parodyti žodžiu ar kitu mokytojo pasirinktu būdu.

21. Vien DI sukurto turinio atpažinimo programos rezultatas nelaikomas pakankamu akademinio nesąžiningumo įrodymu.

22. Nustačius netinkamą DI naudojimą, atsižvelgiama į mokinio amžių, pažeidimo pobūdį, aplinkybes ir pasikartojimą. Mokiniui gali būti siūloma darbą pataisyti, atlikti iš naujo arba parodyti savo žinias kitu būdu.

23. Pakartotiniai ar sąmoningi akademinio nesąžiningumo atvejai nagrinėjami Gimnazijos nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS
DI NAUDOJIMAS MOKYTOJŲ IR KITŲ DARBUOTOJŲ VEIKLOJE

24. Mokytojai gali naudoti DI pamokoms ir ugdomosioms veikloms planuoti; mokymosi medžiagai ir užduotims rengti bei diferencijuoti; testų, klausimų ir vertinimo užduočių projektams rengti; tekstams redaguoti, adaptuoti ir versti; bendro pobūdžio grįžtamojo ryšio projektams rengti; profesiniam tobulėjimui, informacijos paieškai, analizei ir kūrybinei veiklai.

25. Mokytojas privalo patikrinti DI parengtą mokomąją medžiagą prieš ją pateikdamas mokiniams.

26. DI negali savarankiškai priimti galutinio sprendimo dėl mokinio pasiekimų įvertinimo. Galutinis vertinimas yra mokytojo profesinė atsakomybė.

27. Gimnazijos darbuotojai gali naudoti DI dokumentų projektams rengti, informacijai sisteminti, tekstams redaguoti ir versti, idėjoms generuoti, viešajai komunikacijai ir kitoms profesinėms užduotims.

28. Darbuotojas privalo patikrinti DI parengtą informaciją prieš ją naudodamas, pasirašydamas, pateikdamas kitam asmeniui ar viešindamas.

29. Už savo vardu pateikiamo dokumento, informacijos ar sprendimo turinį atsako darbuotojas, nepriklausomai nuo to, ar jį rengiant buvo naudotas DI.

VIII SKYRIUS
ASMENS DUOMENŲ IR KONFIDENCIALIOS INFORMACIJOS APSAUGA

30. Naudojant viešai prieinamas DI priemones draudžiama įvesti ar įkelti informaciją, pagal kurią galima tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti mokinio, jo šeimos nario ar darbuotojo tapatybę, jeigu nėra teisėto pagrindo tokius duomenis tvarkyti.

31. Į viešai prieinamas DI sistemas draudžiama kelti asmens kodus, adresus, telefono numerius ir kitus kontaktinius duomenis; prisijungimo duomenis ir slaptažodžius; informaciją apie sveikatą; informaciją apie specialiuosius ugdymosi poreikius; individualias mokinių elgesio, šeimos ar socialines situacijas; mokinių ir darbuotojų bylas; neviešus Gimnazijos dokumentus; kitą konfidencialią ar jautrią informaciją.

32. Mokinių darbai, kuriuose yra asmens duomenų, į viešas DI sistemas nekeliami, prieš tai jų nenuasmeninus.

IX SKYRIUS
LEIDŽIAMOS IR DRAUDŽIAMOS DI PRIEMONĖS

33. Sistemingai ugdymo procese naudojamos DI priemonės turi būti įtrauktos į Gimnazijos leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą.

34. Leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą tvirtina Gimnazijos direktorius.

35. Prieš įtraukiant DI priemonę į sąrašą vertinama jos paskirtis ir pedagoginė nauda, naudotojų amžiaus reikalavimai, duomenų apsaugos ir privatumo sąlygos, informacijos saugumas, DI priemonės keliamos rizikos ir prieinamumas Gimnazijos bendruomenės nariams.

36. Gimnazijoje draudžiama naudoti DI priemones ar jų funkcijas, kurių naudojimas švietimo įstaigose draudžiamas galiojančiais teisės aktais.

37. Gimnazijos veikloje DI negali būti naudojamas savarankiškai priimti sprendimus dėl mokinių priėmimo į Gimnaziją; mokinio perkėlimo, ugdymo programos ar pasiekimų galutinio vertinimo; mokinio elgesio vertinimo ar poveikio priemonių skyrimo; specialiųjų ugdymosi poreikių nustatymo; darbuotojų atrankos ar jų veiklos galutinio vertinimo; kitų sprendimų, galinčių turėti reikšmingą poveikį asmens teisėms ar interesams.

X SKYRIUS
DI RAŠTINGUMAS IR ATSAKINGO NAUDOJIMO UGDYMAS

38. Gimnazija sudaro sąlygas mokiniams ir darbuotojams ugdytis DI raštingumo kompetencijas.

39. Mokiniai mokomi tinkamai formuluoti užklausas DI sistemoms; tikrinti DI pateiktą informaciją ir šaltinius; atpažinti klaidingą, išgalvotą ar šališką informaciją; saugoti savo ir kitų asmens duomenis; laikytis autorystės ir akademinio sąžiningumo principų; atsakingai naudoti DI sukurtą tekstą, vaizdą, garsą ir kitą turinį; pasirinkti, kada DI naudojimas yra tikslingas, o kada užduotį prasmingiau atlikti savarankiškai.

40. Gimnazija skatina mokytojus dalytis gerąja DI naudojimo patirtimi ir sudaro galimybes darbuotojams tobulinti DI naudojimo kompetencijas.

XI SKYRIUS
ATSAKOMYBĖ IR PRIEŽIŪRA

41. Kiekvienas Gimnazijos bendruomenės narys atsako už savo DI naudojimą ir DI padedant sukurto bei jo vardu pateikiamo turinio teisingumą ir tinkamumą.

42. Už šio Aprašo įgyvendinimą ugdymo procese pagal kompetenciją atsakingi mokytojai ir Gimnazijos administracija.

43. Pastebėjęs galimą asmens duomenų, informacijos saugumo ar kitą reikšmingą pažeidimą, susijusį su DI naudojimu, darbuotojas apie jį informuoja Gimnazijos administraciją.

44. Gimnazijos administracija periodiškai vertina DI naudojimo praktiką, kylančias rizikas ir poreikį atnaujinti šį Aprašą.

XII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Su Aprašu supažindinami Gimnazijos darbuotojai ir mokiniai. Aprašas skelbiamas Gimnazijos interneto svetainėje ir yra prieinamas mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams).

46. Leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašas gali būti keičiamas ir papildomas atskiru Gimnazijos direktoriaus įsakymu, nekeičiant viso šio Aprašo.

47. Aprašas peržiūrimas pasikeitus DI naudojimą reglamentuojantiems teisės aktams, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ar Nacionalinės švietimo agentūros rekomendacijoms arba atsiradus poreikiui dėl DI technologijų raidos ir Gimnazijos praktikos.

48. Apraše neaptartais atvejais sprendimai priimami vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, akademinio sąžiningumo, asmens duomenų apsaugos, saugumo ir žmogaus atsakomybės principais.

Vilniaus „Žaros“ gimnazijos Dirbtinio intelekto (DI) naudojimo tvarkos aprašo
1 priedas

VILNIAUS „ŽAROS“ GIMNAZIJOJE LEIDŽIAMŲ NAUDOTI DIRBTINIO INTELEKTO (DI) PRIEMONIŲ SĄRAŠAS

1. Šis sąrašas nustato pagrindines dirbtinio intelekto (DI) priemones, kurios gali būti naudojamos Vilniaus „Žaros“ gimnazijos ugdymo procese ir darbuotojų profesinėje veikloje.
2. Įtraukimas į leidžiamų priemonių sąrašą nereiškia, kad priemonę galima naudoti visais atvejais. Naudotojas privalo laikytis Tvarkos aprašo, konkrečios DI priemonės naudojimo sąlygų, amžiaus ribojimų ir mokytojo nurodymų.
3. Mokinių asmens duomenys, sveikatos informacija, specialiųjų ugdymosi poreikių duomenys, individualios mokinių ar jų šeimų situacijos, nevieši Gimnazijos dokumentai ir kita konfidenciali informacija į viešai prieinamas DI sistemas nekeliami.

DI priemonė	Galimas naudojimas	Pagrindinės sąlygos
Microsoft Copilot	Informacijos paieška, idėjų generavimas, tekstų rengimas ir redagavimas, mokymosi medžiagos kūrimas	Naudojama laikantis paskyros, amžiaus ir duomenų apsaugos reikalavimų.
ChatGPT	Idėjų generavimas, informacijos aiškinimas, tekstų rengimas ir tobulinimas, mokymasis, programavimas, kūrybinės užduotys	Mokiniams – pagal mokytojo nurodytas sąlygas ir paslaugos teikėjo nustatytus amžiaus reikalavimus.
Google Gemini	Informacijos analizė, idėjų generavimas, tekstų rengimas, mokymosi pagalba	Naudojama laikantis paskyros, amžiaus ir duomenų apsaugos reikalavimų.
DeepL / DeepL Write	Vertimas, kalbos taisyklingumo tikrinimas, teksto redagavimas	Negali pakeisti savarankiškai atliekamos kalbinės užduoties, jeigu mokytojas nurodė priemonės nenaudoti.
Canva DI funkcijos	Vaizdinės medžiagos, pateikčių, iliustracijų ir kūrybinių darbų rengimas	DI sugeneruotas turinys žymimas, kai tai reikšminga užduočiai.
Kitos Gimnazijos patvirtintos DI priemonės	Pagal konkrečios priemonės paskirtį	Prieš sistemingą naudojimą įvertinamas tinkamumas, saugumas, amžiaus ir duomenų apsaugos reikalavimai.

4. Mokytojas turi teisę nustatyti, kurią iš Gimnazijoje leidžiamų DI priemonių mokiniai gali naudoti konkrečiai užduočiai.
5. Mokytojas neprivalo leisti DI naudoti vien todėl, kad konkreti priemonė yra įtraukta į leidžiamų priemonių sąrašą.

6. Prieš pradedant sistemingai naudoti naują DI priemonę su mokiniais įvertinama jos pedagoginė paskirtis ir nauda, mokinių amžiaus reikalavimai, registracijos ir paskyros reikalavimai, renkami ir tvarkomi duomenys, privatumo ir saugumo sąlygos, galimos rizikos mokiniams ir priemonės prieinamumas.
7. Gimnazijos administracija turi teisę apriboti arba sustabdyti konkrečios DI priemonės naudojimą, jeigu pasikeičia jos naudojimo, privatumo ar saugumo sąlygos arba nustatoma rizika mokiniams ar Gimnazijai.
8. Leidžiamų DI priemonių sąrašas peržiūrimas pagal poreikį ir gali būti keičiamas ar papildomas Gimnazijos direktoriaus sprendimu.

Vilniaus „Žaros“ gimnazijos
Dirbtinio intelekto (DI) naudojimo
tvarkos aprašo
2 priedas

DI NAUDOJIMO LYGIAI MOKINIŲ UŽDUOTIMS

Kiekvienai mokymosi ar vertinamai užduočiai mokytojas gali nustatyti vieną iš trijų DI naudojimo lygių.

ŽALIA – DI NAUDOTI GALIMA

DI yra mokymosi pagalbininkas.
Mokinys gali naudoti DI idėjoms generuoti; temai ar sąvokoms paaiškinti; informacijos paieškos krypčiai pasirinkti; klausimams formuluoti; darbo struktūrai sudaryti; tekstui tobulinti; kalbos ir gramatikos klaidoms tikrinti; programavimo klaidoms ieškoti; mokytojo nurodytoms kitoms veikloms.
Svarbu: mokinys pats atsako už galutinį rezultatą, patikrina informaciją ir geba paaiškinti savo darbą. Jeigu DI reikšmingai prisidėjo prie galutinio darbo, jo naudojimas nurodomas.

GELTONA – DI NAUDOTI GALIMA RIBOTAI

DI galima naudoti tik mokytojo nurodytoms darbo dalims.
Pavyzdžiui: generuoti idėjas, bet ne rašyti galutinį tekstą; sudaryti darbo planą, bet ne atlikti užduotį; patikrinti gramatiką, bet nekeisti teksto turinio; ieškoti programavimo klaidos, bet ne generuoti visą programinį kodą; gauti paaiškinimą, bet atsakymą suformuluoti savarankiškai.
DI galima naudoti: _____
DI negalima naudoti: _____

RAUDONA – DI NAUDOTI NEGALIMA

Užduotis atliekama savarankiškai.
DI naudoti negalima, kai vertinamos konkretaus mokinio savarankiškos žinios ir gebėjimai ir mokytojas nenurodė kitaip. Tai gali būti kontrolinis darbas, savarankiškas darbas, diagnostinė užduotis, rašinys, testas, individualus atsiskaitymas ar kita mokytojo nurodyta užduotis.
DI naudojimas atliekant tokią užduotį, kai mokytojas yra aiškiai nurodęs jo nenaudoti, laikomas akademinio sąžiningumo pažeidimu.

TRUMPA TAISYKLĖ MOKINIUI

ŽALIA – GALIU: DI galiu naudoti kaip pagalbininką.
GELTONA – GALIU IŠ DALIES: DI naudoju tik taip, kaip nurodė mokytojas.
RAUDONA – NEGALIU: darbą atlieku visiškai savarankiškai.
Abejoji? Paklausk mokytojo prieš naudodamas DI.
DI gali padėti mąstyti, bet neturi mąstyti už tave. Už savo pateiktą darbą atsakai tu.